”Revoluția glorioasă”

Schița lecției

1. Originile revoluției engleze
2. Războiul civil (1642-1649)
3. Republica și Protectoratul
4. Perioada Restaurației (1660-1688)
5. ”Revoluția glorioasă”
6. Sistemul politic britanic

Originile revoluției engleze

- 1603: moare regina Elisabeta I -> tronul Angliei revine dinastiei Stuart
- primul rege din dinastia Stuart, Iacob I (1603-1625) are relații tensionate cu Parlamentul
    - monarhul trebuia să se consulte cu Parlamentul pentru a adopta legi și stabili impozite
    - monarhul era catolic, în timp ce majoritatea membrilor Parlamentului erau puritani (puritanii erau cei care urmăreau înlăturarea oricăror urme de catolicism din Biserica Anglicană; doctrina lor se numește puritanism)

Războiul civil (1642-1649)

- 1628: Carol I Stuart (1625-1649), fiul lui Iacob I, convoacă Parlamentul pentru a aproba noi impozite -> Parlamentul îi adresează regelui documentul numit ”Petiția dreptului”, prin care i se atrăgea atenția asupra limitelor regale -> regele dizolvă Parlamentul în 1629
- 1629-1640: Carol I conduce țara fără Parlament
- 1640: Carol I convoacă Parlamentul pentru a obține subsidii de război, însă acesta se opune -> Carol dizolvă Parlamentul
    - acest Parlament a funcționat între 13 aprilie – 5 mai 1640 și a rămas

cunoscut în istorie drept Parlamentul cel Scurt
- noiembrie 1640: Carol I convoacă din nou Parlamentul pentru a obține subsidii de război -> Parlamentul îi adresează regelui documentul intitulat ”Mustrarea cea Mare” (1641), în care erau consemnate abuzurile comise de rege și colaboratorii săi -> regele cere arestarea liderilor opoziției
    - acest Parlament a funcționat între anii 1640-1653 și a rămas cunoscut în istorie drept Parlamentul cel Lung
- 1642: izbucnirea războiului civil -> armata regală vs armata Parlamentului
- 1644: bătălia de la Marston Moor -> trupele Parlamentului, conduse de Oliver Cromwell, învin trupele regale
- 1645: bătălia de la Naseby -> regaliștii pierd
- 1646: regele este predat Parlamentului englez, care îl întemnițează
- 1648: bătălia de la Preston -> regaliștii sunt înfrânți -> regele e judecat și executat (1649) -> Anglia devine republică

Republica și Protectoratul

- în perioada regimului republican conducătorul Angliei a fost Oliver Cromwell
    - pe plan economic, mercantilismul a devenit politică de stat (mercantilismul = doctrină economică conform căreia bogăția unei țări este determinată de cantitatea de metal prețios deținut de stat)
    - 1650: a fost adoptat Actul de navigație -> era interzis navelor străine să facă negoț cu coloniile engleze, fără aprobarea Parlamentului
    - 1651: a fost adoptat un nou Act de navigație -> corăbiile străine puteau aduce numai mărfuri fabricate în țările lor în porturile engleze
- 1653: Oliver Cromwell este proclamat Lord Protector al Angliei, Scoției și Irlandei -> Anglia devine protectorat
    - protectoratul îmbracă forma unei dictaturi militare
    - 1655: Oliver Cromwell dizolvă Parlamentul
    - 1658: Oliver Cromwell moare -> se restaurează monarhia

Perioada Restaurației (1660-1688)

- 1660-1685: domnia lui Carol al II-lea Stuart (fiul lui Carol I)
    - regele încheie o înțelegere cu Parlamentul -> noua nobilime și burghezia își puteau păstra bunurile dobândite în timpul revoluției -> regele încalcă înțelegerea
    - 1679: Parlamentul adoptă Habeas Corpus Act -> nimeni nu putea fi arestat mai mult de 24 de ore fără o hotărâre judecătorească
- 1685-1688: domnia despotică a lui Iacob al II-lea Stuart (fratele lui Carol al II-lea)
    - burghezia și nobilimea organizează o lovitură de stat -> tronul i se acordă lui Wilhelm de Orania, conducătorul Olandei (care era protestant)

”Revoluția glorioasă”

- 1688-1689: are loc ”Revoluția glorioasă” -> Iacob al II-lea este îndepărtat din fruntea Angliei, fiind înlocuit cu Wilhelm de Orania
- 1689: Wilhelm de Orania acceptă ”Declarația drepturilor” -> atribuțiile monarhului erau limitate în favoarea Parlamentului -> Anglia devine o monarhie constituțională

Sistemul politic britanic

- are la bază principiul separării puterilor în stat
    - puterea legislativă – exercitată de Parlament (bicameral – format din Camera Comunelor și Camera Lorzilor)
    - puterea executivă – exercitată de Cabinet (Guvern)
    - puterea judecătorească – exercitată de organele de judecată
- atribuțiile monarhului
    - desemnează prim-ministrul
    - numește membrii Camerei Lorzilor
    - este conducătorul Bisericii Anglicane

        - are atribuții de politică externă
    - 1707: ia naștere Regatul Unit al Marii Britanii (prin uniunea dintre Anglia și Scoția)
    - 1801: ia naștere Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei



Războiul civil din Anglia (1642-1649) | sursa: britannica.com



Carol I Stuart | sursa: historicalportraits.com



Oliver Cromwell | sursa: historytoday.com



Carol al II-lea Stuart | sursa: wikipedia.org



Iacob al II-lea Stuart | sursa: Peter Lely School – worldhistory.org



Wilhelm de Orania | sursa: Godfrey Kneller – wikipedia.org